

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 4 kwietnia 2019 r.

ZP-NKWR.431.2.15.2019.EM

Pani
Beata Zielińska
Dyrektor
Placówki opiekuńczo – wychowawczej
typu rodzinnego
w Targowicy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 18 – 19 marca 2019 roku na podstawie art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Emilia Molska - Kaźmierczak - inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu i Edyta Kamińska - inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego w Targowicy, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Przedmiotem kontroli była ocena działalności Placówki w zakresie przestrzegania standardów opieki i wychowania oraz praw dziecka. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 marca 2018 roku do dnia 18 marca 2019 roku funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Beata Zielińska odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

Wszelkich wyjaśnień i informacji w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych udzielała Pani Dyrektor, sprawująca bieżącą pieczę zastępczą nad wychowankami w Placówce, udostępniała także dokumentację merytoryczną. W toku działań kontrolnych rozmawiano również z wychowankami oraz osobą zatrudnioną do sprawowania opieki

nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Dokonano wizji lokalnej Placówki. Kontrola została odnotowana w zeszycie kontroli pod numerem 2.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z uchybieniami. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Placówka jest prowadzona przez Stowarzyszenie Piotruś Pan. Działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego nr PS-IS.9423.15.2015.MO z dnia 9 listopada 2015 roku. Bieżącą działalność Placówki określa Regulamin organizacyjny z dnia 4 listopada 2015 roku. Ustalono, że został on opracowany, m.in. w oparciu o zapisy ustawy oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), zwanym w dalszej części „rozporządzeniem”. Powyższy dokument określał m.in. cele i zadania Placówki oraz prawa i obowiązki wychowanków. W § 18 regulaminu określono okoliczności, których zaistnienie powoduje ustanie pobytu dziecka w Placówce. W ust. 3 ww. paragrafu zapisano, że następuje to w związku ze „skreśleniem z listy wychowanków w przypadku, gdy osoba przed ukończeniem 18 roku życia samowolnie opuściła Placówkę”. Powyższy zapis powinien zostać wyeliminowany. Nadmieniam, iż moment uzyskania pełnoletności jest zakończeniem sprawowania pieczy zastępczej z mocy prawa. Aby inne zdarzenie wywołało taki skutek niezbędne jest wydanie przez sąd powszechny stosownego orzeczenia.

(dowód: akta kontroli str. 36-41)

Kontrolowana jednostka jest placówką opiekuńczo - wychowawczą typu rodzinnego i zabezpiecza osiem miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych. W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce umieszczonych było 9 wychowanków w wieku od 6 do 13 lat, w tym jeden przyjęty za zezwoleniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 18 stycznia 2016 r. Pozostali zostali umieszczeni w Placówce w roku 2015. Status prawny dzieci, określony na podstawie sporządzonego wykazu, przedstawia się następująco: dwoje wychowanków - ograniczenie władzy rodzicielskiej obojga rodziców, troje wychowanków - ograniczenie władzy rodzicielskiej jednego rodzica, drugi nie żyje, czworo wychowanków - pozbawienie władzy rodzicielskiej jednego rodzica, drugi - ograniczenie władzy rodzicielskiej.

(dowód: akta kontroli str. 48-49, 88)

Dla wychowanków sporządzone były diagnozy psychofizyczne, plany pomocy oraz karty pobytu.

Zgodnie z § 14 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia w diagnozie psychofizycznej uwzględnia się analizę mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym, przyczyn kryzysu w rodzinie oraz jego wpływu na rozwój

dziecka, relacji dziecka z najbliższym otoczeniem i osobami ważnymi dla niego oraz jego rozwoju. Diagnoza może zawierać również, odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka, wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, programu terapeutycznego, pracy z rodziną dziecka, pracy przygotowującej do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz przygotowania do usamodzielnienia.

Postępowanie kontrolne wykazało, że dla każdego dziecka była sporządzona diagnoza, opracowana przed okresem objętym kontrolą. Diagnozy psychofizyczne dla wychowanków Placówki sporządzał psycholog zatrudniony w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich, natomiast aktualizacje pedagog zatrudniony przez Stowarzyszenie Piotruś Pan. Diagnozy wraz z aktualizacjami zawierały lakoniczne informacje odnoszące się do mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym, przyczyn kryzysu w rodzinie, rozwoju dziecka, jego relacji z najbliższym otoczeniem i wskazań do dalszej pracy pedagogicznej. Powyższe stanowi uchybienie. Wskazane jest sporządzenie aktualizacji diagnozy dla każdego dziecka z uwzględnieniem zapisów § 14 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia, a ponadto datowanie dokumentacji. *(dowód: akta kontroli str.50-51, 54-57, 93)*

Dyrektor dla każdego wychowanka sporządzał plan pomocy, w którym zostały określone cele oraz działania krótkoterminowe i długoterminowe. Wyszczególniono obszary: 1. rozwój fizyczny i stan zdrowia, 2. rozwój psychiczny i duchowy, 3. rozwój społeczno - emocjonalny, potrzeby opiekuńcze, funkcjonowanie dziecka w grupie rówieśniczej, usamodzielnienie, 4. rozwój intelektualny, osiągnięcia edukacyjne, zainteresowania, umiejętności szkolne, 5. Sytuacja rodzinna dziecka, relacje z rodziną, wpływ sytuacji rodzinnej na funkcjonowanie dziecka w Placówce i poza nią, efekty pracy z rodziną. Wyznaczano cel pracy z dzieckiem. Dla wszystkich wychowanków był to powrót do rodziny biologicznej. Żadna z rodzin nie miała przydzielonego asystenta. W dokumentacji dzieci znajdowały się informacje przedstawiciela podmiotu odpowiedzialnego za pracę z rodziną w gminie w przedmiotowym zakresie, jednakże sprzed okresu objętego kontrolą, co stanowi uchybienie. Wskazane jest także poświadczanie przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wsparcia udzielanego Dyrektorowi przy sporządzaniu planu pomocy dla każdego dziecka bądź jego modyfikacji. W zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka konieczne jest aktualizowanie celu pracy z nim. Modyfikacji planu pomocy dokonywano co pół roku. *(dowód: akta kontroli str. 52, 58-62)*

Dla każdego wychowanka w Placówce prowadzone były karty pobytu zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia. Analizie poddano karty za miesiące marzec i czerwiec

2018 roku oraz styczeń 2019 roku. Zawierały one informacje o znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce szkolnej, stanie zdrowia oraz o aktualnej sytuacji, w tym o kontaktach z rodziną.

(dowód: akta kontroli str. 53, 63-69)

Placówka opiekuńczo - wychowawcza w Targowicy mieści się w domu jednorodzinnym, do którego przynależy duży ogród umożliwiający spędzanie czasu na świeżym powietrzu. Na parterze znajdują się: kuchnia, salon stanowiący miejsce do wypoczynku, spotkań i zabawy, dwa pokoje oraz garderoba. Na piętrze do dyspozycji wychowanków pozostają trzy pokoje dwuosobowe i jeden trzyosobowy oraz przestronny hol pełniący także funkcję miejsca do wypoczynku, spotkań i zabawy. Sypialnie wyposażono w łóżka, biurka oraz szafy do przechowywania odzieży. Pomieszczenia były oświetlone. Dzieci miały wyposażenie dostosowane do wieku rozwojowego. W pokojach znajdowały się również rzeczy osobiste wychowanków. Zlokalizowane na parterze i piętrze łazienki z toaletami zapewniały intymność. Wydzielono również miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych. Stwierdzono, że w Placówce zapewniono warunki umożliwiające przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia.

Placówka zapewniała każdemu dziecku pełne wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, tj. śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczerek i kolację. W tygodniu wychowankowie spożywali obiady w przedszkolach i szkołach. Dyrektor dokonywał zakupu artykułów spożywczych oraz przygotowywał posiłki. W rozmowach indywidualnych dzieci wskazywały, że miały zapewniony swobodny dostęp do napojów i jedzenia przez całą dobę. Żadne dziecko nie wymagało specjalnej diety oraz nie miało specjalnych wymagań w obszarze żywienia ze względu na potrzeby religijne i kulturowe.

(dowód: akta kontroli str. 79-82, 83-87)

Wychowankowie byli objęci podstawową opieką zdrowotną w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Gminnym Ośrodku Zdrowia w Ciepłowodach przy ul. Szkolnej. Dzieci w zależności od potrzeb korzystały również z pomocy stomatologa. Jeden wychowanek w okresie kontrolnym był hospitalizowany w Sudeckim Centrum Zdrowia na Oddziale Psychiatrycznym dla Dzieci i Młodzieży w Pieszycach. Zgodnie z zaleceniami lekarskimi wychowanków zaopatrywano w produkty lecznicze i wyroby medyczne. Z uwagi na brak wskazań nie dokonywano zakupów środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

(dowód: akta kontroli str. 89)

Dzieci realizowały obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Czworo wychowanków uczęszczało do Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Ciepłowodach, czworo do Przedszkola Niepublicznego „Kubuś Puchatek” w Ząbkowicach Śląskich, jeden do Specjalnego Ośrodka

Szkolno - Wychowawczego w Ząbkowicach Śląskich. Żadne z dzieci nie było objęte systemem nauczania indywidualnego. Opiekunowie pozostawali w stałym kontakcie z nauczycielami, pedagogiem szkolnym, posiadali dostęp do dzienników elektronicznych. Według wskazań dzieci brały udział w zajęciach rewalidacyjnych, kompensacyjnych, terapeutycznych. Jedna wychowanka brała udział w zajęciach wyrównawczych z matematyki. Wychowankowie na co dzień podlegali oddziaływaniom wychowawczym opiekunów w Placówce, korzystali z ich pomocy przy odrabianiu zadań domowych. W ciągu tygodnia czas na indywidualną pomoc w nauce i odrabianie zadań domowych został wyznaczony w godzinach popołudniowych. Odbywało się to przede wszystkim w pokojach dzieci. Wychowankowie uczestniczyli w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno - sportowych, np. zajęciach eksperymentalnych, siatkarskich, tanecznych. Dzieci brały udział w warsztatach kulinarnych, plastycznych, modelarskich i ceramicznych odbywających się w Gminnym Ośrodku Kultury i Promocji w Ciepłowodach. Dzieci wraz z opiekunami korzystały z basenu w Strzelinie. W czasie wakacji letnich uczestniczyły w obozach (żeglarskim, karate, tanecznym). Podczas ferii zimowych brały udział w wycieczkach turystyczno - rekreacyjnych, m.in. na narty (Jakuszyce), lodowisko (Świdnica), kręgle (Ciepłowody), do Aquaparku i parku rozrywki Bobolandia (Wrocław) oraz do kina (Kłodzko). W okresach wolnych od nauki szkolnej dzieci spędzały czas wg własnych preferencji, np. spotykając się z rówieśnikami, bawiąc się w domu lub ogrodzie, jeżdżąc na rowerach.

Dzieci do szkoły podstawowej dowożone były autobusem szkolnym, natomiast do przedszkola transportem własnym Placówki. Placówka nie ponosiła opłat za pobyt dziecka w internacie, a jedynie za jego wyżywienie.

W ramach przyznanego ryczału, o którym mowa w art. 115 ustawy, Placówka zapewniała każdemu wychowankowi odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb oraz środki higieny osobistej. Powyższych zakupów dokonywał opiekun według potrzeb dzieci, czasem z ich udziałem. We współpracy ze szkołami Placówka zaopatrywała wychowanków w podręczniki szkolne. Zapewniała dzieciom również pomoce i przybory szkolne oraz zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego. W ramach przygotowywania do usamodzielnienia wychowankowie, adekwatnie do wieku, wdrażani byli np. do drobnych prac porządkowych, pomocy w przygotowywaniu posiłków. *(dowód: akta kontroli str. 48-49, 71-72 76-78, 89-92)*

W myśl § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia wychowankowie, którzy ukończyli piąty rok życia, powinni mieć zapewnioną comiesięczną kwotę pieniężną do własnego dysponowania.

Ustalono, że w Placówce obowiązywał „Regulamin kieszonkowego w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego w Targowicy” określający zasady jego przyznawania. Zgodnie z pkt 1 regulaminu kieszonkowego minimalna wysokość kieszonkowego wynosiła 10,52 zł, a maksymalna 84,16 zł. W czasie kontroli okazano dokument potwierdzający wypłatę kwoty do własnego dysponowania. Zawierał on imię i nazwisko dziecka, miesiąc, kwotę i podpis dziecka. Wychowankowie otrzymywali kieszonkowe w wysokości 50 zł miesięcznie. Prowadzona ewidencja nie pozwalała jednak na stwierdzenie wysokości kwoty pozostającej do dyspozycji wychowanków w wieku 5 – 6 lat. Pani Dyrektor oświadczyła, że „młodsze dzieci w ramach przyznanego kieszonkowego uczestniczą w zabawie w „Szalonej wyspie” (park rozrywki rodzinnej w Ząbkowicach Śląskich). Powyższe informacje przekazały także starsze dzieci podczas rozmowy. W czasie kontroli poinformowano o konieczności prowadzenia stosownej dokumentacji i wpisywania kwot przyznanego kieszonkowego dla wszystkich wychowanków, którzy są uprawnieni do otrzymywania kwoty do własnego dysponowania oraz potwierdzania tego faktu przez osoby uprawnione.

(dowód: akta kontroli str. 42-47, 75, 93)

Ustaień w zakresie przestrzegania praw dziecka dokonano na podstawie rozmów przeprowadzonych z trzema wychowankami oraz obserwacji ich zachowań. Rozmowę z dziećmi poprzedzono rozmową wprowadzającą. Dzieci chętnie podjęły dialog z kontrolującymi. Wychowankowie znali zasady obowiązujące w Placówce, były informowane o prawach i obowiązkach, znały sposoby nagradzania i konsekwencje za nieprzestrzeganie zasad. Wiedzę w powyższym zakresie przekazywał dzieciom opiekun. Przestrzegane były prawa dziecka, m. in. do ochrony i poszanowania godności, podmiotowego traktowania, swobody wyrażania myśli i poglądów, ochrony zdrowia, nauki i wypoczynku, informacji, ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem. Respektowane było prawo do poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej. Wychowankowie, odpowiednio do wieku i stopnia dojrzałości, uzyskiwali informacje i mogli wyrażać opinie w sprawach ich dotyczących.

Dzieci miały zapewnioną całodobową opiekę. Zgłaszały one możliwość podtrzymywania kontaktów osobistych i telefonicznych z członkami rodzin, posiadały informacje o własnym pochodzeniu oraz znały swoją sytuację prawną.

Dzieci potwierdzały zaopatrzenie w podręczniki i przybory szkolne oraz pomoce do nauki. Czas wolny spędzały, m.in. spotykając się z rówieśnikami, bawiąc się na podwórku, korzystając z urządzeń rekreacyjnych zgromadzonych na terenie przynależącym do domu, grając w gry. Wychowankowie brali udział w zajęciach dodatkowych w szkole (siatkówka,

zajęcia eksperymentalne, drukowanie 3D) oraz zajęciach rozwijających zainteresowania (zajęcia taneczne, modelarskie, ceramiczne, kulinarne, nauka śpiewu). Uczestniczyły także w wycieczkach rekreacyjnych, w tym na basen oraz w zorganizowanym wypoczynku letnim. W rozmowie dzieci potwierdziły otrzymywanie kieszonkowego w wysokości 50 zł miesięcznie oraz to, że młodsze dzieci w ramach kieszonkowego uczestniczą w zabawie w parku rozrywki w Ząbkowicach Śląskich („kulki”).

Przygotowaniu do samodzielnego życia sprzyjały działania podejmowane w Placówce na co dzień. Dostosowywano je do wieku i stopnia rozwoju wychowanków, np. drobne prace porządkowe. Dzieci dbały o porządek w swoich pokojach. Wychowankowie pozytywnie wypowiadali się o swoich opiekunach. Mieli wpływ na wystrój pokoju. Dzieci chwaliły wyżywienie, wymieniały ulubione potrawy. Za wiedzą i zgodą opiekunów odwiedzały bliskich oraz koleżanki i kolegów. Ponadto w Placówce mogły przyjmować gości. Zachowane były zasady intymności.

Dzieci nie wносиły zastrzeżeń dotyczących przestrzegania ich praw w Placówce, jak również potwierdziły informacje odnoszące się do przestrzegania i realizacji standardów opieki i wychowania. *(dowód: akta kontroli str. 94-95)*

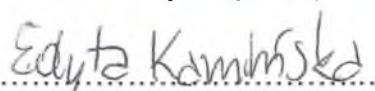
W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego w Targowicy nie stwierdzono nieprawidłowości.

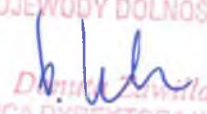
POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2018, poz. 998 ze zm.).

Proszę w terminie do dnia 30 września 2019 roku powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag i wniosków przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

.....
(członek zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Ziwińska
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
.....
(kierownik jednostki kontrolującej)

